

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

قاسم باز
۱۰ مارچ ۲۰۲۵

قاسم باز

شهید سردار محمد داوود خان مدافع حقوق نسوان و رفع حجاب زنان افغانستان!

داکتر سید عبدالله کاظم، سابق استاد و رئیس پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل خاطرۀ قدرانی از سردار داوودخان را توسط زنان میرمنوتولنه (مؤسسۀ نسوان) بعد از استعفایش از مقام صدارت عظمی در حوت ۱۳۴۱ با این عبارت بیان می کند.

میرمنوتولنه به پاس خدماتی که داوودخان در رفع حجاب و نهضت زنان کشور انجام داده بود، طی یک گرد همائی بی نظیر در محوطۀ آن مؤسسه از وی استقبال شایان کرد که در آن تعداد زنان کابل تجمع کرده و ورود داوودخان را به آن مؤسسه با حمایل گل و احساسات فوق العاده گرامی داشتند. به یقین گفته می توانم که همچو محفل پرهیجان در تاریخ کشور تا آن وقت در اجتماع زنان دیده نشده بود. درختم محفل یک جلد کلام الله مجید با ذکر این شعار که: "خدا و قرآن پشت و پناهت باشد!" به پاس خدمات او و برایش تقدیم گردید. وقتی محفل به پایان رسید و داوودخان از قدرادانی زنان ابراز امتنان کرد، غریب و اندوهناک زنان با اشک و گریان چنان در فضاء طنین افگند که گوئی محشر برپا شده بود. عدۀ کثیر زنان اطراف او را تنگ حلقه زدند و نمی گذاشتند محل را ترک کند.

به هرحال او به مشکل موفق به خروج از آنجا گردید و اما جای خود را در قلوب هزاران زن افغان برای همیشه بازگذاشت. (زنان افغان زیر فشار عنعنۀ و تجدد، ص ۲۷۹)

دومین کارنامه با اهمیت داوودخان، در حق زنان اجازه تحصیلات عالی دختران با پسران در پوهنتون کابل بود. در سال ۱۳۴۰ ش (۱۹۶۱) برای اولین بار دروازه پوهنتون به روی دختران فارغ شده از لیسه های نسوان شهر کابل به طور مشترک با پسران بازگردید. با افزایش سریع تعداد محصلان پوهنتون، درصد دختران از مرکز و ولایات در پوهنتون نیز سریعاً افزایش یافت که تعداد محصلات در سال ۱۳۵۴ به ۱۷۶۰ نفر بالغ شد. (صفحه ۲۸۶ زنان افغان زیر فشار عنعنۀ و تجدد).

همچنان محمد اعظم سیستانی در صفحه فیسبوک خود چنین می نویسد:

داوودخان پیش آهنگ نهضت روی لوجی زنان افغان {شامل شدن طبقه انات در پوهنتون و دفاتیر دولتی}!

اگر درصد سال اخیر، زنان افغان، نفسی به راحت کشیده باشند، این نفس راحت را فقط در دوره صدارت داوودخان بعد از نهضت روی لوجی در (۱۹۵۹) کشیده اند و پس از آن فرصت یافتند تا از حقوق شایسته مدنی و انسانی خود برخوردار شوند. در اواخر (۱۹۵۰) نخستین هیأت زنان افغانستان در کنفرانس زنان آسیائی که در سریلانکا برگزار می شد اشتراک کردند. نه سال بعد در ۱۹۵۹ یک زن افغان همراه هیأت نمایندگی افغانستان به سازمان ملل متحد و یک زن نیز به سفارت خانۀ افغانستان در واشنگتن اعزام گردید. در بهار ۱۹۵۹ (۱۳۳۸) حدود ده نفر از زنان خانواده های عالیرتبه و برجسته افغانستان توسط حکومت انتخاب شدند تا به عنوان مهماندار و مسؤول اطلاعات در خطوط هوائی آریانا کارکنند. چند هفته بعد به گروهی از دختران فارغ صنوف شش در فابریکۀ چینی سازی کار داده شد. سپس چهل نفر دختر از اولیای خود اجازه گرفتند تا در فابریکات نساجی دوشادوش مردان کارکنند و این اولین اقدام کمترین اعتراض را بر انگیخت. از همین زمان استخدام زنان در ادارات پست و مخابرات و برخی مؤسسات دیگر آغاز گردید.

۸/۳/۲۵